

דגניה

(להופעת החוברת 'דגניה' מאת יוסף ברץ
בספרית 'לנוצרי' של הקהיק)

ילפי שעה אין דגניה אלא מעין יהודה שבעל
פה, שממנה ילמד הלומד באופן בלתי אמצעי
(מהמבוא ל'דגניה')

כשאתה מתקרב לדגניה ורואה מרחוק את
העצים המקיפים אותה מכל צד ואת הכנינים
הסודקרים מביניהם, נושבת עליך פתאום איזו
רוח של אהוות אצילים, מעין אותן האהוות הע-
צייקות ותמיוחסות שהיית רגיל לראותן עוד ביל-
דותך ושתמיד היה לך טפניהן דרך-ארץ ואשר
כאילו נוצרו לא בשביל אנשים פשוטים קרוצי-
חומר. שכנותה לכנרת ולירדן מגבירה את החשי-
בות המיוחדת.

וכשאתה מטייל בין שדרות העצים על שפת
הירדן וגבנם להורשת הזיתים אל בית העלמין
אשר בה — אתה מרגיש בלי משים איזו יראת-
הרוממות של נעליך מעל רגליך! כי לא כמות
כל האדם מתו אלה. מיתות של בני משפחת אצי-
לים עתיקה. טבע, נרצה, שם קץ לחייו — נאום
כל מצבה. ועל כולם מרחפת רוח האביר הצעיר
יוסף בוסל, שגוע בדמי ימיו, שידיו טפחו ועצבו
את ההורשה הזאת ואשר „לא ספרים ומאמרים
צוה לנו, לא תורה שככתב, כי אם תורת חיים
ועבודה, שירת עמלים ומשא נפש“ — ורוח הזקן,
בעל תנשמה האצילית, אשר דבק בעבודה בדבי-
קות עילאה, ואשר היה מעורה באדמה בכל נפ-
שו ומאודו; והזקן הזה כבר נתפך לאגדה.

וכל אלה צוה במותם את ההיים לדגניה, והיא
בעצמה — אגדה היה שקרטה עור ועצמות, ובוה
סוד גדלותה.

כי אלה הזממונים בחורשת הזיתים וגם היל-
דים אשר נתן לה ד' — אותות ומופתים לקיומה
בעבר ובעתיד. קשר אמיץ — בינה ובין אלה. לא
בכדי יש בשער החוכרת הקדשה: „לילדי דגניה
— מאת יוסף“. מהפתיחה נודף כבר מתום היל-
דות ומזוהר ההלומות.

ואותה תמימות זכה נשבה עלי כשקרא הח-
בר יוסף ברץ, בפגישת עובדי החנוך בעסק, את
המכתב של הילדה בת שתיים עשרה, אשר שלחה
לו לחוץ-לארץ בדיותו בישיבת הועה"פ הציוני.
הילדה שמעה כי סכנת אורבת לקבוצה והיא כר-
תבת ברטט: „יוסף! אני מרגישה איזה כאב
בלבי... יוסף! אל תחשה... יוסף! הגן על הקבוצה
בכל כוחך...“ רעד קולו של הקורא וכאילו דבר-
מה פרסם בגרוננו, ורטטו הלבכות גם אצל השומ-
עים. כעין גץ של חשמל ניתו בין הקהל.

ובתפרדי מדגניה באלה הימים אחרי סורי
שמה כאורה נמה ללון ואחרי שהותי בה כמעט-
לעת, חשתי בלבי אותו רגש של יגון ממיר נעצב
חרישי המלווה אותי מדי פעם בפעם בתפרדי
מהקרוב והחביב לי מאד, מאד.

נחום איש גב-זו